



Chrońmy dzieci przed biegunką rotawirusową

Od stycznia 2021 roku szczepionka przeciw rotawirusom jest obowiązkowa czyli bezpłatna. Każde niemowlę będzie mogło być zaszczepione przeciw rotawirusom, a więc uzyskać ochronę przed najcięższą postacią biegunki rotawirusowej

Rotawirusy są najczęstszą przyczyną ostrych biegunek zakaźnych u niemowląt i małych dzieci do 5. roku życia. Każde dziecko je przechodzi chociaż raz, a niektóre – wiele razy. Najciężej biegunki rotawirusowe przebiegają u niemowląt do 6. miesiąca życia, ponieważ ich organizm ulega szybko odwodnieniu, dlatego konieczna jest w takiej sytuacji hospitalizacja.

Na świecie rotawirusy są jednym z największych zabójców dzieci do 5. roku życia.

Rotawirusy uszkodzają nabłonek kosmków jelitowych, wywołując stan zapalny żołądka i jelit.

Zakażenie rotawirusami przenosi się drogą fekalno-ustną (np. wskutek nieumycia rąk po skorzystaniu z toalety) oraz przez zanieczyszczone przedmioty (klamki, krany, toalety, zabawki), zanieczyszczoną wodę lub żywność. Rotawirusy mogą utrzymywać się na suchych powierzchniach do 2 miesięcy.

W klimacie umiarkowanym szczyt zachorowań przypada na miesiące zimowe. W krajach, gdzie różnice temperatur są mniejsze, sezonowość zachorowań jest mniej wyraźna.

Jak chorują dzieci, a jak dorośli

Najczęściej chorują dzieci od 4. do 24. miesiąca życia. Najciężej biegunki rotawirusowe przebiegają u dzieci poniżej 6. miesiąca życia, ponieważ ich organizm ulega szybko odwodnieniu.

[Przeczytaj, jak postępować w ostrej biegunce u małych dzieci](#)

U dorosłych opiekunów chorych dzieci infekcja rotawirusowa zwykle przebiega łagodniej, nie wymaga hospitalizacji, jednak badania pokazują, że około 30 proc. dorosłych opiekunów wymagało kilkudniowego zwolnienia z pracy (średnio 3,5 dnia).

Okres wylegania infekcji rotawirusowej wynosi 12– 96 godzin.

Główne objawy infekcji rotawirusowej to:

- gorączka – do 40 st. C
- wymioty – często obfite
- biegunka – częsta, wodnista, żółtozielone stolce, zwykle bez krwi i śluzu
- brak łaknienia.

Następstwem infekcji wirusowej jest utrata płynów i elektrolitów, która może prowadzić do ciężkiego odwodnienia, wstrząsu hipowolemicznego, a przy braku odpowiedniego leczenia nawet do zgonu.

Infekcję rotawirusową można leczyć wyłącznie objawowo, tj. nawadnianie doustne i dożylnie.

Przechorowanie nie chroni przed ponowną infekcją.

Ile osób choruje

Zgodnie z danymi NIZP-PZH w ciągu ostatnich 5 lat najmniej zachorowań odnotowano w 2016 roku – 21 258, a najwięcej w 2015 – 33 944 zachorowań. Najwięcej zachorowań występowało u dzieci do 4 roku życia, w 2018 roku zachorowało 967,8 na 100 tys., a w 2017 roku – 1377,6 na 100 tys. W ponad 90 proc. przypadków dziecko było leczone w szpitalu.

Polscy epidemiolodzy szacują, że z powodu rotawirusów rocznie choruje ok. 200 tys. osób.

Liczba infekcji rotawirusowych oceniana jest na 111 mln na świecie oraz 3 mln w Europie. Światowa Organizacja Zdrowia ocenia, że każdego roku na świecie z powodu zakażeń rotawirusowych umiera 520 tys. dzieci w wieku do 5 lat. W Europie każdego roku około 75–150 tys. dzieci w wieku poniżej pięciu lat jest hospitalizowanych z powodu biegunki rotawirusowej. Nawet 4 razy więcej dzieci wymaga pomocy w placówkach ambulatoryjnych.

Dlaczego warto zaszczepić dziecko przeciw rotawirusom

- Rotawirusy są bardzo zaraźliwe
- są najczęstszą przyczyną ciężkich biegunek u małych dzieci
- nasilone wymioty i biegunka mogą prowadzić do odwodnienia, które wymaga hospitalizacji. Jedno na 17-20 dzieci trafia do szpitala
- wyższe ryzyko zachorowania dotyczy dzieci uczęszczających do żłobka lub przedszkola
- szczepienie jest skuteczne. Zapewnia 96 proc. ochronę przed ciężkim zachorowaniem, wymagającym hospitalizacji
- ochrona poszczepienna utrzymuje się przez co najmniej 3 lata
- szczepionka podawana jest doustnie
- szczepienie dziecka pośrednio również chroni dorosłych opiekunów dziecka. Przebieg choroby jest u dorosłych łagodniejszy, ale może wymagać kilkudniowego zwolnienia z pracy.

Jak szczepimy się przeciwko rotawirusom

Szczepionki przeciw rotawirusom zawierają żywe, osłabione wirusy. Szczepienie składa się z dwóch dawek lub trzech dawek podanych doustnie w odstępie przynajmniej czterech tygodni. Zaleca się podanie pierwszej dawki optymalnie w 6-8 tygodniu życia, ale nie później niż przed ukończeniem 12. tygodnia życia, a ostatniej – najlepiej do ukończenia 24. tygodnia życia. Tylko w sytuacjach wyjątkowych ostatnią dawkę szczepionki można podać nieco później zgodnie ze wskazaniami podanymi w ulotce.

Szczepionki można podawać w czasie tej samej wizyty wraz z innymi szczepieniami wskazanymi w Programie Szczepień Ochronnych.

Przeciwwskazaniami do stosowania szczepionek przeciw rotawirusom są:

- przebyte wglębienie jelita
- wada wrodzona przewodu pokarmowego zwiększająca ryzyko wglębienia (np. torbiel, polipy, zdwojenie przewodu pokarmowego)
- rozpoznanie lub podejrzenie zaburzeń immunologicznych pierwotnych i wtórnych (w tym zakażenie HIV)
- poważna reakcja alergiczna na substancje zawarte w szczepionce lub opakowaniu
- poważna reakcja alergiczna po poprzedniej dawce szczepionki
- ostre choroby infekcyjne o ciężkim przebiegu z gorączką lub bez gorączki
- biegunka, wymioty.

Szczepienia przeciw rotawirusom są dobrze tolerowane. Rzadko po szczepieniu występuje przejściowo gorączka, biegunka, wymioty lub utrata łaknienia.

[Więcej informacji o szczepieniu na stronie NIZP-PZH Szczepienia.info](#)